

Ik ben Gerrit Houwen uit Ernster en ik runde vroeger samen met mijn broer het bedrijf Hogemat in Imbringen. Ik ben geboren op 01.08.1941 in de gemeente Venray in Nederland.

Na de oorlog verhuisden we naar Venlo, waar mijn vader een boerderij pachtte van 12 hectare. Maar de boerderij was erg "nat". Er was hem beloofd dat het gedraineerd zou worden, maar er zat geen schot in de zaak. Het was dicht bij de grens, waar mijn ouders niet aan gewend waren. De andere bewoners wel. Er werd daar na de oorlog veel gesmokkeld. Ik ging naar de basisschool en daarna naar de tuinbouwschool omdat mijn ouders dachten dat ik dan een zekere toekomst zou hebben en een tuinbouwbedrijf zou kunnen beginnen. Of ik zou een ander bedrijf kunnen vinden. We hadden een kennis die uit een boerenfamilie kwam en pastoor was. Hij wilde een boerderij voor mijn ouders zoeken. Dat was niet zo gemakkelijk in Nederland. De boerenfamilies waren allemaal erg groot en hun kinderen wilden allemaal zelf boer worden. Als je een boerderij vond, waren er wel 50-80 gegadigden. De kansen waren dus erg klein. En in de Noordoostpolder hadden de mensen uit Limburg en Brabant veel minder kansen dan de mensen van boven de Rijn. Deze pastoor ging elk jaar op vakantie en toen hij in 1955 terugkwam van vakantie, zei hij dat hij een bedrijf had gevonden. Hij had in Hotel Kinnen in Berdorf gelogeed en familieleden van de eigenaars runden daar de "Hammhaff". Deze familie heette Molitor en was bereid om de zaak in pacht te geven. Er werd dus onderhandeld en uiteindelijk zeiden ze dat ze de zaak in deelpacht wilden geven. Met andere woorden, de helft van alles, het vee, de machines, enz. Mijn ouders accepteerden het aanbod na het met ons besproken te hebben. We moesten dus onze rode koeien verkopen, want in het Gutland mocht je alleen zwarte koeien houden. In de Ösling daarentegen mocht je alleen rode koeien houden. Dus we verkochten onze koeien en mijn ouders kochten zwarte koeien in de buurt van Enschede. Er waren 10 drachtige koeien, 3 fokzeugen en een beer. Het fokken van varkens was ons sterke punt omdat we vroeger altijd hele goede fokzeugen hadden gehad. Die hebben we toen meegenomen. Op de dag van de verhuizing kwam er een enorme vrachtwagen die alle voedingsmiddelen, meubilair en kleding meenam. Alles werd ingeladen in het bijzijn van een douanebeambte, die alles apart opschreef. Uiteindelijk werd het vee ingeladen en reden we weg. Aan de grens in Maastricht was alles nog in orde, maar toen ze in België de lading controleerden, ontdekten ze dat we geconserveerd vlees bij ons hadden. Dat vonden ze niet leuk en er werd urenlang heen en weer gepraat. We moesten het vee uitladen en na wat aanvoelde als een eeuwigheid mochten we eindelijk verder. We kwamen om 10 uur 's avonds aan in Berdorf.

De eigenaren woonden op de boerderij aan de rechterkant en er was een huis voor de arbeiders aan de linkerkant. Dus daar begonnen we. Alle inkomsten en uitgaven werden gedeeld. We moesten de twee knechten ook nog betalen van onze helft van de winst. We zijn daar twee jaar gebleven, maar het ging niet erg goed.

Mijn vader reisde rond op zijn brommer om een andere boerderij te vinden. Op een zondag in de kerk ontmoette hij een andere Nederlander uit het dorp die hem vertelde dat hij een advertentie in de krant had gelezen voor de huur van een bedrijf in Imbringen. Na een paar moeilijkheden overwonnen te hebben konden we deze boerderij pachten. Dus verhuisden we van Berdorf naar Imbringen. Mijn vader liet een vierwielige kar maken door een smid in Wiltz, zodat we zoveel mogelijk van onze spullen zelf konden vervoeren.

Hoe was de situatie met de Boerencentrale toen? Die was toen erg sterk. Hoe ging u als Nederlander om met de gevestigde Luxemburgse boeren?

In die tijd publiceerde de Boerencentrale artikelen in de krant waarin negatief over de Nederlanders geschreven werd. Maar de Nederlandse vereniging was er om ons te informeren. Ze bezochten verschillende ministeries om bepaalde onderwerpen uit te leggen. Maar meneer Berns van de Boerencentrale had nooit tijd om de Nederlandse vereniging en de Nederlandse boeren te informeren. Dat zat mij toen erg dwars en daarom ben ik lid geworden van het Fräie Lëtzebuerger Bauereverband (FLB). Ik ken veel Nederlanders die nooit in het

FLB hebben gezeten, maar die nog steeds heel goede boeren zijn. Maar de meesten van hen waren wel aangesloten bij de FLB. Ze waren bang om iets te verliezen als ze dit niet deden.

De meeste Nederlanders integreerden snel. Hielden jullie allemaal contact? Wat werd er door de vereniging georganiseerd? Ze organiseerden dansavonden en zo.

Ja, dat was leuk. Het waren carnavalsfeesten. Ze vonden plaats in Warken in Café Kaell. En in Mersch. Veel Nederlandse stelletjes hebben elkaar leren kennen op deze feestjes.

Heeft u er nooit spijt van gehad dat u naar Luxemburg bent gekomen? Of de andere Nederlanders? Of had iedereen het uiteindelijk wel naar zijn zin.

Niet allemaal, maar de meesten wel. Als ik kijk naar hoe het met mij gaat in Luxemburg - we hadden in september een reünie van mijn schoolklas in Nederland - denk ik dat de meesten het niet beter gedaan hebben. In Nederland zouden we niets van dit alles bereikt hebben. Ik ken veel mensen die hoge posities bekleden in ministeries. Zij zouden dat in Nederland niet bereikt hebben. Over het algemeen was het een voordeel voor mijn generatie . Niet voor onze ouders, die als de eersten naar Luxemburg gingen.